

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

Rajabhat Mahasarakham University วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออย่างตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีสถานภาพต่างกัน

สมมุติฐานของการวิจัย

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพต่างกัน มีบทบาทการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้น 531 คน จำแนกเป็น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่งจำนวน 158 คน และจากการเลือกตั้ง จำนวน 373 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้น 223 คน จำแนกเป็น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง จำนวน 66 คน และจากการเลือกตั้ง จำนวน 157 คน ได้มาโดยใช้ตารางของ เกรซีและมอร์แกน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจำนวน 1 ฉบับ สำหรับให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่งและการเลือกตั้งในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามดังกล่าว แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของ ลีเคอร์ท ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ถามครอบคลุมกรอบแนวคิดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร ทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยได้กระทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 นำผลของค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสิน แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้การวิเคราะห์ด้วย t - test

สรุปผลการวิจัย

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ระดับปานกลางเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ เมื่อพิจารณาตาม สถานภาพ พบว่า ทั้งสมาชิกโดยตำแหน่งและสมาชิกจากการเลือกตั้งมีบทบาทโดยรวมเป็น รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ เช่นเดียวกัน

2. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานภาพต่างกัน มีบทบาทเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่สำคัญควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากการวิจัย พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ระดับปานกลาง ซึ่ง สอดคล้องกับอนันท์ จันทรโคตร (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาท ที่คาดหวังในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการศึกษา เพื่อ หมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ในปี พ.ศ. 2538 โดยรวมทุกด้านปานกลางและสอดคล้องกับ อริศรา มีชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ข้าราชการครู โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้อง กับ พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลใน

การดำเนินงานจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ยังไม่ได้แสดงบทบาทในการดำเนินกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา แต่สิ่งที่ทำได้ในขณะนี้ส่วนใหญ่เป็นการณรงค์ให้เยาวชนอายุระหว่าง 3-14 ปี เข้าเรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ก่อนประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น) ที่ผลปรากฏเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ โดยจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 เมื่อพิจารณาแล้วก็ถือว่าเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาไม่นานนัก อาจจะส่งผลให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควรและบางคนอาจจะเป็นครั้งแรกที่ได้มีโอกาสเข้ามาร่วมบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งโกวิท พวงงาม (2544 : 186) ได้กล่าวถึงปัญหาอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มุ่งเน้นดำเนินกิจกรรมที่มีลักษณะการจัดทำกิจกรรมสาธารณะด้านกายภาพและโครงสร้างพื้นฐาน โดยมุ่งจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อจัดจ้างเป็นหลัก สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่ให้ความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมที่เป็นเรื่องของคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบล หรือดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หรือกิจกรรมสาธารณสุข หรือกิจกรรมด้านการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกรมการปกครอง (2539 : 69-72) เรื่องปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่จัดตั้งขึ้นในช่วงแรกของปีงบประมาณ 2538 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 61 แห่ง ทั่วประเทศ พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ค่อยเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง แต่ทั้งนี้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็พยายามที่จะแสดงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ แต่ยังคงขาดประสิทธิภาพในการทำงานในแต่ละด้าน จึงเป็นผลให้มีการแสดงบทบาทเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพต่างกัน มีบทบาทเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถึงแม้จะมีสถานภาพที่แตกต่างกันก็จริง แต่การปฏิบัติงานตามอำนาจ

หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (กรมการปกครอง. 2539 : 5-7) ในมาตรา 66 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรม และมาตรา 67 ข้อ 5 การส่งเสริม การศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม ข้อ 6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้วยเหตุที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในท้องถิ่นจึงทำให้สมาชิกทุกคน ต่างก็มีความรู้สึกว่าคุณเป็นเจ้าของท้องถิ่น มีสิทธิ์ มีเสียง และมีอำนาจที่จะจัดการกับโชคชะตาของท้องถิ่นได้ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การดำเนินงานจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความระมัดระวัง เพราะสมาชิกในท้องถิ่นจะมีความรู้สึกว่าคุณพัฒนาที่ เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตน และทรัพยากรที่มีอยู่นั้นก็เป็นของท้องถิ่นของตนจึง ต้องใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง เพื่อให้เกิดผลดีอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกทุกคนได้ ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ทำให้สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพต่างกัน มีบทบาทเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมรักษ์ บุญเรือน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตคติของคณะกรรมการองค์การบริหาร ส่วนตำบล ที่มีอายุต่างกันมีวุฒิการศึกษาต่างกันและประเภทของคณะกรรมการองค์การบริหาร ส่วนตำบลต่างกันมีเจตคติต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาท เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ระดับ ปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ทั้งสมาชิกโดยตำแหน่งและสมาชิกจากการเลือกตั้ง มีบทบาทโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการเช่นกัน ดังนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ทั้งสมาชิก โดยตำแหน่งและสมาชิกจากการเลือกตั้งควรนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน ผู้บริหารการศึกษา ศักยภาพพิเศษ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการร่วมมือกันพัฒนาด้านการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา อันเป็นการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนที่จะได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งถือเป็นการศึกษาขั้นแรกของการศึกษาทุกระดับ หากทุกฝ่ายได้รู้ถึงบทบาทหน้าที่และร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมแล้ว จะทำให้การปฏิบัติงานด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านวิชาการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นทุกฝ่ายควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ ดังนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรที่จะมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ การมีส่วนร่วมในการจัดหาตำรา เอกสารหลักสูตร แผนการสอนคู่มือการให้หลักสูตรคู่มือครูให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการ ส่วนด้านบุคลากรควรเปิดโอกาสให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการติดตามดูแลการรักษาระเบียบวินัย และควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาของบุคลากรในโรงเรียน ส่วนด้านงบประมาณและด้านบริหารงานทั่วไปควรที่จะมีการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนเพิ่มขึ้น มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการศึกษาปรากฏชัดเจน อันจะส่งผลให้การศึกษารองเท้าและเยาวชนได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างตาดและองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อเสนอเทศในการพัฒนาการกำหนดนโยบายวางแผนและแนวทางในการปฏิบัติงาน แนวทางในการแก้ไขในการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.3 กระทรวงศึกษาธิการและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ควรนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อเสนอเทศในการพัฒนาการกำหนดนโยบายวางแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานและแนวทางในการแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรส่วนอื่น เช่น ข้าราชการครูผู้นำชุมชน เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลเปรียบเทียบในภาพรวมให้กว้างขวางขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลเปรียบเทียบในภาพรวมให้กว้างขวางขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลเปรียบเทียบในภาพรวมให้กว้างขวางขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University